

## ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТА В УКРАЇНІ

### ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНУВАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

**Кирильченко С.М., Аркуша А.О.**

Національний фармацевтичний університет, м. Харків

**Анотація.** У статті розкрито суть інформатизації вищої освіти на сучасному етапі розвитку суспільства; приведені основні нормативно-правові та програмні документи, які регламентують фізичне виховання студентів ВНЗ; описане інформаційне забезпечення усіх розділів роботи кафедри фізичного виховання і здоров'я НФаУ.

**Ключові слова:** інформатизація освіти, фізичне виховання, нормативно-правові документи, інформаційне забезпечення.

Інформатизація як провідна тенденція соціально-економічного прогресу розвинених країн є об'єктивним процесом в усіх галузях людської діяльності, в тому числі й у вищій освіті.

Входження України в Європейський освітній простір та її приєднання до Болонської декларації вимагає відносного реформування системи вищої освіти відповідно до європейських стандартів, а також перегляду змісту, форм, технологій, засобів та методів навчання. При цьому, на наш погляд, необхідно зробити глибокий аналіз тенденцій, які спостерігаються в теперішній час в освітянському просторі, з точки зору збереження кращих традицій національної вищої освіти.

Інформатизація освіти — це система методів, процесів і програмно-технічних засобів, які використовуються з метою збору, обробки, аналізу, зберігання, розповсюдження та використання інформації. Одними з головних наслідків цього процесу буде, по-перше, фундаменталізація освіти на усіх рівнях; по-друге, впровадження методів інноваційної та розвиваючої освіти на основі використання перспективних інформаційних технологій; по-третє, реалізація концепції випереджаючої освіти, орієнтованої на життя молодшої людини в умовах інформаційного суспільства.

Інформаційні технології (ІТ) — це системний метод швидкого та об'ємного пошуку, обробки, аналізу, накопичення бази даних, збереження та передачі інформації. ІТ — методологія і технологія навчання з використанням сучасних засобів навчання, в першу чергу, комп'ютерної техніки.

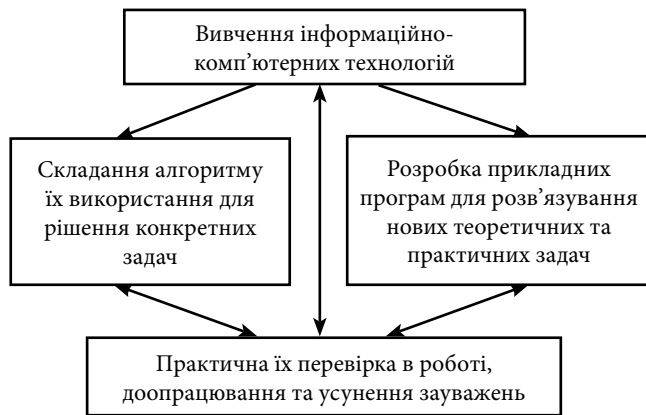
Комп'ютерні технології (КТ) — методи навчання, які базуються, насамперед, на застосуванні

у навчальному процесі комп'ютерних методів інформування, програмування, тестування, моделювання, активного навчання та ін. Використання КТ спрямоване, у першу чергу, на *інтеграцію всіх видів навчальної діяльності* та підготовку студентів до життя і праці в нових умовах.

Різкий стрибок у розвитку комп'ютерної техніки та програмного забезпечення змушує впроваджувати в навчальний процес також *Інтернет-технології* — новітні інформаційні технології, які базуються на використанні комп'ютерної мережі Інтернет та програмних комплексів.

Відомо, що першим і невід'ємним етапом у використанні в будь-якій сфері діяльності сучасних інформаційних технологій являється формування у кожної людини «інформаційної культури» — необхідного мінімуму знань, умінь та навичок їх використання в освітній та професійній діяльності [Клопов Р.В., 2007] (див. мал. 1).

Необхідно зазначити, що формування «інформаційної культури» у студентів НФаУ відбувається уже на I курсі і продовжується на протязі всього періоду їх навчання в університеті. Під час 1-го та 2-го семестрів крім загальних дисциплін (таких як «Історія України», «Філософія», «Ділова українська мова» та ін.) вони вивчають курс «Інформаційні технології в фармації». Студенти НФаУ вивчають прикладні програми Microsoft Office для їх використання у вивченні спеціальних дисциплін. Крім цього, вони оволодівають вміннями використовувати ресурси «Інтернет» для пошуку необхідної навчальної інформації, навичками використання електронної пошти та програмними навчальними комплексами як загальних, так і спеціальних дисциплін.



**Мал. 1.** Блок-схема алгоритму дій для використання інформаційно-комп'ютерних технологій

Вищевказане відноситься також і до викладачів НФаУ, професійна підготовка яких в силу своїх службових обов'язків повинна відповідати сучасним вимогам вищої освіти.

Слід відмітити, що інформаційне забезпечення фізичного виховання студентів ВНЗ України взагалі і НФаУ зокрема в порівнянні з математичними, природничими, біологічними та іншими науками має як загальні, так і свої специфічні особливості. З однієї сторони, як і кожний предмет, який вивчається в середніх школах і вищих навчальних закладах, «фізичне виховання» являється педагогічною дисципліною, яка вирішує освітні та виховні задачі. З іншої сторони, вона вирішує тільки їй притаманні оздоровчі задачі:

1. Гармонійне виховання та фізичний розвиток людини.
2. Формування та укріплення здоров'я підрастаючого покоління.
3. Підготовка молоді до продуктивного навчання та високоефективної праці.

При цьому в своїй роботі викладачі ВНЗ та вчителі загальноосвітніх шкіл керуються, насамперед, наступними положеннями:

- ведучою роллю знань та їх науковістю;
- зв'язком одержаних знань, умінь та навичок з практикою (з життям та працею);
- цільовою направленістю освіти (як загальної, так і спеціальної, пов'язаної з підготовкою до вибраної професії);
- відповідністю змісту, форм та методів освітніх задач дидактичним принципам педагогіки.

Аналіз літературних джерел [3, 5, 6, 8, 14] показує, що інформаційне забезпечення (ІЗ) предмета «фізичне виховання» в середніх та вищих навчальних закладах відбувається на трьох основних рівнях, які підпорядковані один одному в певному порядку (див. мал. 2):

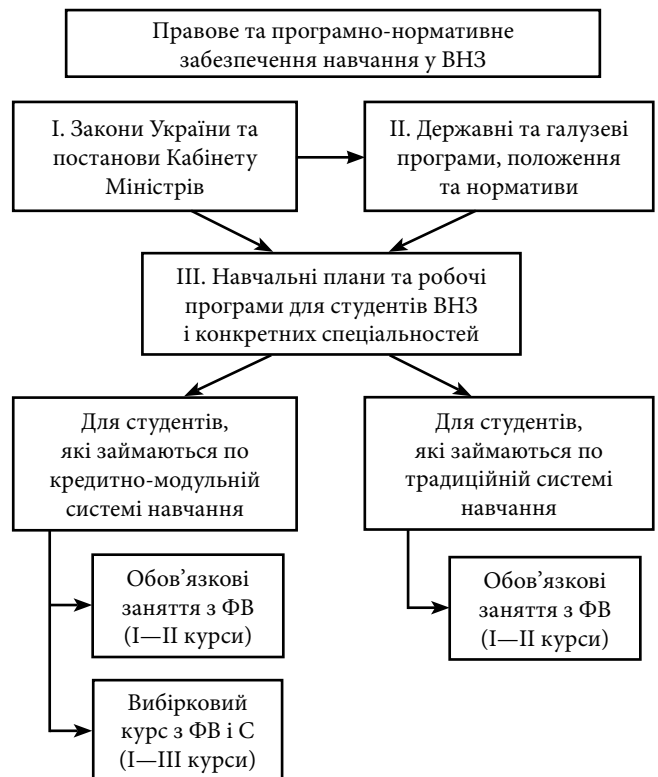
I-й — на законодавчому: закони України та відповідні постанови Кабінету Міністрів;

II-й — на галузевому: положення, програми, нормативи та інші директивні документи, а також підручники та навчальні посібники, підготовлені провідними фахівцями відповідних галузей, міністерств та відомств;

III-й — на рівні освітнього закладу: навчально-методична документація, яку готують вчителі та викладачі.

Інформація, яка відноситься до першого рівня, публікується (включаючи «Інтернет») в повному об'ємі і доводиться до усіх суб'єктів освітнього процесу в найкоротший час. Так, організація фізичного виховання та спортивно-масових заходів зі студентами НФаУ відбувається відповідно до вимог Конституції та Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фізичну культуру і спорт» (від 24.12.1993 р.), «Про туризм» (від 15.09.95 р.).

Для їх виконання Кабінет Міністрів України прийняв Постанову «Про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України» (від 15.01.1996 р., № 80); Міністерство освіти і науки України — накази «Про затвердження заходів з реалізації Національної доктрини розвитку фізичної культури і спорту у 2005 році» (від 14.03.2005 № 151), та «Про затвердження Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах» (від 11.01.2006 № 4).



**Мал. 2.** Схема правового, законодавчого та програмного забезпечення навчального процесу з фізичного виховання студентів НФаУ

Галузевими фахівцями були також розроблені «Державна програма розвитку фізичної культури і спорту в Україні» (1994 р.) та «Цільова комплексна програма «Фізичне виховання — здоров'я нації» (1998 р.). Ці програмно-нормативні документи включають у себе науково обґрунтовані мету, завдання та засоби фізичного виховання; окреслене коло знань, комплекси рухових умінь та навичок, якими повинні оволодіти представники конкретного вікового контингенту; перелічені відповідні норми та вимоги, які пред'являються особам різної статі та ін.

Враховуючи вищевикладене та аналізуючи директивні документи в галузі фізичної культури і спорту періоду незалежності України, можна стверджувати, що в теперішній час правова та законодавча база фізичного виховання підростаючого покоління розроблена досить добре. Але на другому рівні її уже недостатньо, а та що є, в окремих випадках трактується (і, відповідно, впроваджується в життя) з незрозумілими протиріччями. Наведемо два приклади.

**Перший.** Незважаючи на те, що «фізичне виховання» як навчальний предмет вивчається на протязі всього періоду навчання як в загальноосвітніх школах, так і в середніх та вищих навчальних закладах, за 70 років радянської влади та періоду незалежності не підготовлено і не надруковано жодного підручника для цієї дисципліни (!!!). Першою «ластівкою» в цьому питанні став красиво ілюстрований підручник для першокласників [15]. У теперішній час уже випущені аналогічні підручники і для 2—5 класів. Для учнів середніх і старших класів, а також студентів ВНЗ, підручників для викладання предмета «фізичне виховання» (котрі діти та молодь змогли б використовувати в якості основного джерела інформації) до цих пір немає. Хоча в Росії та Білорусії ці питання вирішені набагато краще. Достатньо згадати підручник для медичних і фармацевтичних ВНЗ «Фізична культура і здоров'я» під ред. В.В. Пономарьової (2001 р.), навчальний посібник Ю.І. Євсєєва «Фізична культура» (2002 р.) для студентів технічних ВНЗ та ін.

**Другий.** У «навчальній програмі для вищих навчальних закладів України III—IV рівнів акредитації» (затвердженій МОН в 2003 р.) сказано, що вона (тобто програма) «...є обов'язковою для засвоєння її змісту студентами денної форми навчання ... вищих закладів освіти усіх форм власності і ... передбачає проведення обов'язкових «аудиторних занять» в обсязі не менше 4-х годин на тиждень протягом всього періоду навчання за виключенням останнього випускового семестру» [10, с. 4—5]. На практиці ж до ВНЗ, підпорядкованих МОЗ України, це програмне положення не має ніякого відношення: у них обов'язкові аудиторні заняття з фізичного виховання проводяться тільки зі студентами 1—2 курсів і в об'ємі дві години на тиждень (!). На відміну від цього, у більшості технічних та гуманітарних ВНЗ нашої

країни об'єм навчального навантаження на дану дисципліну планується (і виділяється) відповідно до вищевказаної вимоги. Доречно нагадати, що і самої типової програми, розробленої фахівцями медичної галузі для підпорядкованих їй ВНЗ України, як такої нема [3]. (На цей час вийшла в світ тільки програма «Фізичне виховання та здоров'я» — курс за вибором, яка підготовлена викладачами опорної кафедри Одеського медичного університету).

Разом з критичними зауваженнями необхідно відмітити і позитивні зміни в освітньому процесі університету. Так, Національний фармацевтичний університет, являючись базовим вищим навчальним закладом для усіх вищих та середніх фармацевтичних навчальних закладів нашої країни, одним із перших включився в експеримент з впровадження в медичних ВНЗ України кредитно-модульної системи навчання відповідно до Болонської декларації. Для цього під керівництвом ректора та при активній участі членів вченої ради, провідних викладачів і вчених університету, а також працівників науково-методичної лабораторії, було розроблено цілу низку організаційних та методичних заходів [4, с. 64—66]. Їх практичне упровадження зробило можливим реалізацію основних положень Болонської декларації в системі вищої освіти і науки та реформування охорони здоров'я (відповідно до наказів МОЗ № 148 від 22.03.04, МОН № 49 від 23.01.04 та рішення наради ректорів МОЗ від 12.05.04 р.). У теперішній час студенти університету зі спеціальностей «фармація», «технологія парфумерно-косметичних засобів», «технологія фармацевтичних препаратів» і «клінічна фармація» уже третій рік поспіль навчаються за цією системою.

Аналіз спеціальних джерел [2, 3, 4, 9, 12] показує, що одними з першочергових заходів щодо упровадження кредитно-модульної системи організації навчання у ВНЗ нашої країни є:

- розроблення нормативно-правового забезпечення навчання в нових умовах;
- видання (перевидання) підручників, посібників, методичних рекомендацій для дисциплін, які вивчаються у ВНЗ;
- забезпечення усіх студентів навчально-методичною літературою та їхніми електронними версіями;
- упровадження сучасних освітніх інновацій, комп'ютерних, мультимедійних, інформаційних технологій, активних методів навчання в практику вищої школи тощо.

Керуючись вищевикладеним, викладачами кафедри фізичного виховання та здоров'я НФаУ була розроблена та апробована на практиці типова програма навчальної дисципліни «Фізичне виховання» для студентів-фармацевтів [12]. У 2006 р. вона була затверджена центральним методичним кабінетом

МОЗ України і тепер використовується як основа у підготовці робочих програм для студентів усіх спеціальностей, які сертифіковані у НФаУ.

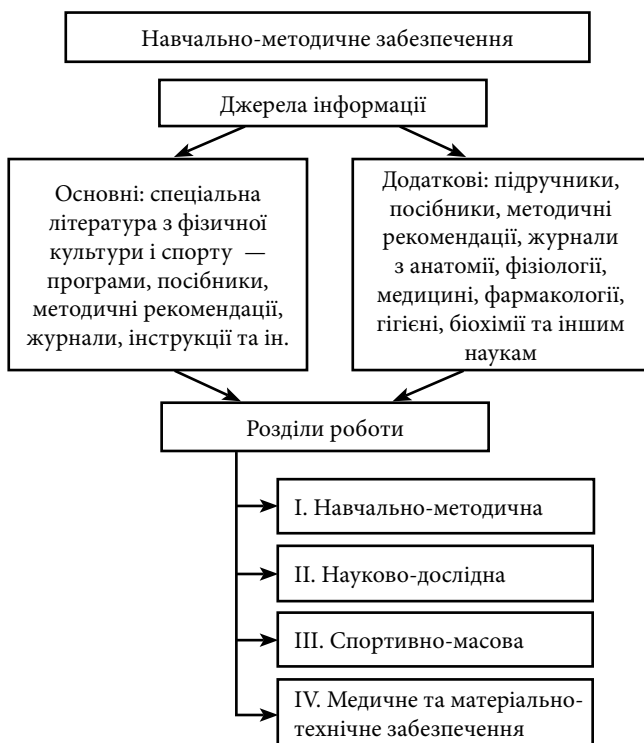
У теперішній час відповідно до навчального плану на кафедрі підготовлені в електронній та роздрукованій версіях три різновидності таких робочих програм (див. мал. 2):

1-а — для студентів 1—2 курсів, які займаються по кредитно-модульній системі навчання з обов'язковими академічними заняттями з фізичного виховання;

2-а — для студентів 1—3 курсів, які займаються по кредитно-модульній системі навчання за вибірковим курсом;

3-я — для студентів 1—2 курсів, які займаються по традиційній системі навчання.

Таким чином, розроблені програми (типова та робочі) дають змогу в деякій мірі компенсувати недостатню інформацію, а викладачам кафедри — готувати плани-конспекти та проводити заняття на сучасному рівні.



**Мал. 3.** Схема інформаційного забезпечення навчально-тренувального процесу з фізичного виховання студентів НФаУ

Крім цього, автори статті підготували в електронній та роздрукованій версіях каталог основної (з фізичної культури, спорту, здоров'я, туризму тощо) та додаткової спеціальної (з анатомії, фізіології, гігієні, біохімії, медицині та ін.) літератури, яка знаходиться в бібліотеці університету та на кафедрі фізичного виховання: відповідно 47 та 35 літературних джерел (див. мал. 3).

Використання інформаційної бази кафедри, Інтернету, підготовлених каталогів та іншої довідкової інформації дає змогу викладачам швидко та якісно відбирати необхідний матеріал для підготовки питань відповідно до конкретних розділів роботи. (Характеристика інформаційного забезпечення вказаних вище розділів роботи буде дана нижче).

## I. Інформаційне забезпечення навчально-методичної роботи

У теперішній час інформаційним забезпеченням програмних вимог дисципліни «фізичне виховання» являються вісім навчальних посібників та методичних рекомендацій, підготовлених викладачами кафедри (в друкованих типографським способом версіях) відповідно до основних розділів робочих програм: легкої атлетики, спортивних ігор, оздоровчої та атлетичної гімнастики, професійно-прикладної фізичної підготовки (мал. 4).

Для якісного проведення навчального процесу викладачі готують (також в електронній та друкованій формах) відповідно до робочих програм плани-конспекти теоретичних, методичних та практичних занять.

Для полегшення вивчення студентами навчального матеріалу (особливо в умовах кредитно-модульної системи навчання, при яких кількість годин на самостійну роботу набагато збільшилась) для них також підготовлені вимоги до знань, умінь та навичок; питання для самоконтролю, довідкова інформація (таблиці контрольних нормативів, державних тестів, контролю функціонального стану організму людини тощо).



**Мал. 4.** Схема інформаційного забезпечення навчально-методичної роботи кафедри

Разом з розробленим «індивідуальним щоденником самоконтролю» для студентів, які займаються лікувальною фізичною культурою; системою рейтингового контролю знань, умінь та навичок студентів; комп'ютерною програмою експрес-оцінки рівня здоров'я та функціональної підготовленості людини (по Г.Л. Апанасенко, 2005) вказаними джерелами можуть користуватися не тільки викладачі, але й студенти, причому в бажаній їм формі (в друкованій чи в електронній).

## II. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи

Окремо необхідно сказати про інформаційне забезпечення використання комп'ютерних технологій в науково-дослідній роботі (НДР), яка виконується як викладачами (здобувачами чи магістрантами), так і студентами. На відміну від кінця ХХ сторіччя, коли ПК були в наявності тільки в окремих організаціях чи фізичних осіб, можливість використання інформаційних технологій (включаючи Інтернет), про які раніше можна було лише мріяти, в теперішній час обмежуються лише фізичними та психічними якостями людини (зараз на різних кафедрах НФаУ налічується 18 комп'ютерних кабінетів, в яких працює 590 комп'ютерів).

Для визначення пріоритетних напрямів в науково-дослідній роботі, а також для формулювання конкретних тем, здобувачі кафедри використовують цільову комплексну програму, розроблену ведучими вченими нашої країни (мал. 5).



Мал. 5. Схема інформаційного забезпечення науково-дослідної роботи кафедри

Для виконання НДР викладачі та студенти — члени науково-дослідного гуртка кафедри складають індивідуальні плани своєї роботи, а також накопичують інформаційну базу з наступних розділів:

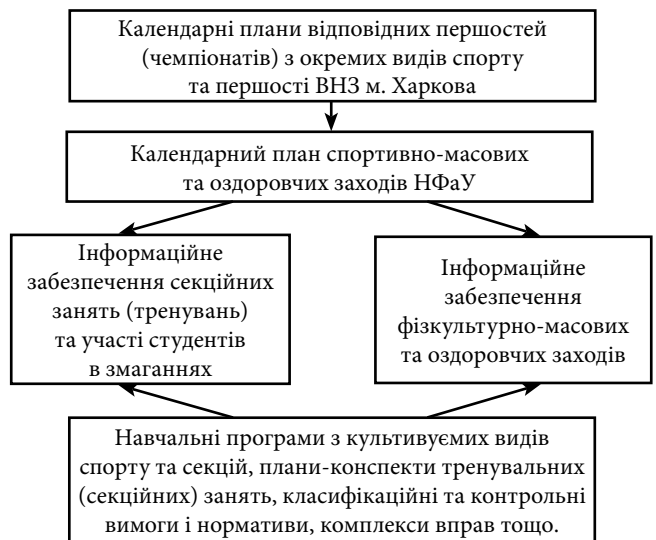
- основна та додаткова література по конкретним науковим темам (напрямам);
- методи дослідження (педагогічні, медико-біологічні, психологічні, математичні та ін.);

- організація та методика проведення досліджень;
- аналіз і трактування одержаних результатів;
- підготовлені роботи (статті, реферати, доповіді, тези).

Спільна робота викладачів і студентів під час виконання наукових досліджень з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій допомагає не тільки активізувати навчальний та пошуковий процес, але й на практиці реалізовувати принципи свідомості та активності в пізнавальній діяльності студентів, а також технологію особистісноорієнтованого їх навчання відповідно до вимог Болонського процесу.

## III. Інформаційне забезпечення спортивно-масової роботи

Інформаційне забезпечення спортивно-масової роботи НФаУ включає в себе, насамперед, зведений календарний план спортивно-масових та оздоровчих заходів, який складається на основі планів обласної першості Харківських ВНЗ, відповідних чемпіонатів (чи першостей) видів спорту, які культивуються в спортивному клубі, та положень про їх організацію і проведення (див. мал. 6).



Мал. 6. Схема інформаційного забезпечення спортивно-масової роботи кафедри

Як видно із схеми, ІЗ цього розділу роботи відбувається (і концентрується) двома основними напрямками:

1) Програмно-методичне забезпечення тренувальних (або секційних) занять з видів спорту, які культивуються в спортклубі НФаУ (електронні та роздруковані версії програм, плани-конспекти тренувань; розклад навчально-тренувальних занять; класифікаційні нормативи, контрольні вимоги та

тести; плани підготовки збірних команд та окремих спортсменів до конкретних змагань; комплекси загально-розвиваючих та спеціальних вправ; протоколи проведення та результати участі членів спортивного клубу в змаганнях тощо).

2) Інформаційне забезпечення спортивно-масових та оздоровчих заходів (їх календарні плани, картотека відеофільмів, сценаріїв масових заходів, музикального супроводження, довідкова та інша інформація).

Таким чином, ІЗ, яке акумулюється в спортивному клубі, допомагає адміністративному та тренерському складу фізкультурно-оздоровчого комплексу НФаУ організувати та проводити навчально-тренувальний і виховний процес на високому професійному рівні.

#### IV. Інформаційне забезпечення медичного контролю та матеріально-технічних вимог

Інформація з питань медико-біологічного забезпечення навчально-тренувального процесу студентів НФаУ передбачає наявність директивних, організаційних і методичних матеріалів щодо проведення щорічних медичних обстежень студентів; організації та забезпечення постійного медичного і санітарно-гігієнічного контролю під час проведення навчальних занять, тренувань, спортивних змагань, фізкультурно-масових та оздоровчих заходів; по лікувальній фізичній культурі, профілактиці у студентів захворювань, їх реабілітації після хвороб і травм, рекреаційним заходам (мал. 7). Крім цього, сюди також відносяться індивідуальні медичні картки осіб, які займаються в спортивному клубі, а також семестрові та щорічні звіти медичних працівників.



**Мал. 7.** Схема інформаційного забезпечення медичного контролю та матеріально-технічних вимог

Інформація з питань матеріально-технічного забезпечення включає в себе, насамперед, технічну характеристику спортивно-оздоровчого комплексу, на базі якого відбуваються навчально-тренувальні, спортивні, фізкультурно-масові та оздоровчі заходи: кількісна та якісна характеристика спортивних залів і майданчиків, підсобних приміщень та їх призначення (роздягалень, туалетів, душових тощо); їх пропускні можливості та характеристики (площа та кубатура, освітленість, забезпеченість теплом і водою тощо); штатний перелік адміністративно-обслуговуючого та тренерсько-інструкторського персоналу; перелік *необхідного* та *наявного* інвентарю і облаштування (списки м'якого та жорсткого спортивного інвентарю, тренажерів, відео-, теле- та мультимедійної апаратури, допоміжного облаштування тощо); копії актів щорічної інвентаризації та списання матеріальних цінностей, актів перевірок фінансово-господарської діяльності.

#### Висновки:

1. Для ефективного викладання викладачами навчальної дисципліни «Фізичне виховання», а також її вивчення студентами, конче необхідна підготовка і видання підручника для фармацевтичних та медичних ВНЗ України.

2. Застосування у навчальному процесі фармацевтичних і медичних ВНЗ сучасних інформаційних технологій для підготовки висококваліфікованих фахівців дозволяє набагато підвищити мобільність отримання необхідного програмного, навчально-методичного, наукового та довідкового матеріалу, а також інформації, пов'язаної зі спортивно-масовою і оздоровчою діяльністю, медичним та матеріально-технічним забезпеченням.

3. Інформаційне забезпечення науково-дослідної роботи допомагає викладачам і студентам вирішувати поставлені задачі з усіх розділів та напрямів наукових досліджень з високим якісним результатом.

4. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій у плануванні, організації та проведенні занять з фізичного виховання зі студентами НФаУ дозволяє підвищити якість та ефективність їх навчання відповідно до сучасних вимог вищої школи і Болонського процесу.

#### Список літератури

1. Глушаков С.В., Сурядный А.С. Персональный компьютер / Изд. 5-е, доп. и перераб.: Рекомендовано в качестве учебного пособия для студентов высших учебных заведений. — Х.: «ФОЛИО», 2005. — 500 с.
2. Клопов Р.В. Информатизация вищої фізкультурної освіти // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 4. — С. 3—7.

3. Козіброцький С. Перша українська навчальна програма «Фізичне виховання» для вищих навчальних закладів: крок вперед чи назад? // Зб. наук. праць «Молода спортивна наука України». — Вип. 9, т. 3. — Львів: НВФ «Українські технології», 2005. — С. 78-81.
4. Кредитно-модульна система організації навчання у контексті Болонського процесу в Національному фармацевтичному університеті: Навч.-метод. посіб. / Укл. В.П. Черних та ін. — Х.: Вид-во НФаУ, 2004. — 68 с.
5. Навчально-методичне забезпечення в Національному фармацевтичному університеті: Довідник / Укл. Черних В.П. та ін. — Х.: Вид-во НФаУ, 2003. — 164 с.
6. Положення про державні тести і нормативи оцінки фізичної підготовленості населення України / Постанова Кабінету Міністрів України від 15 січня 1996 р. № 80. — К., 1996. — 32 с.
7. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах / Інформаційний збірник МОН України. — К., 2006. — 23 с.
8. Ріпак Р. Інформаційно-методична підтримка самоосвіти вчителів з питань зміцнення здоров'я засобами фізичної культури // Молода спортивна наука України: Зб. наук. праць з галузі фізичної культури та спорту. — Вип. 9: У 4-х т. — Львів: НВФ «Українські технології», 2005. — Т. 3. — С. 298—303.
9. Свістельник І.Р. Вища фізкультурна освіта: тенденції інформаційного розвитку // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 4. — С. 8—10.
10. Фізичне виховання: Навчальна програма для вищих навчальних закладів України III—IV рівнів акредитації / Укладачі Раєвський Р.Т., Третьяков М.О., Канишевський С.М. та ін. — К., 2003. — 44 с.
11. Фізичне виховання та здоров'я: програма навчальної дисципліни (курс за вибором) для студентів вищих медичних навчальних закладів III—IV рівнів акредитації України / Укладачі В.С. Соколовський, Н.О. Романова, В.Ю. Середовська та ін. — К.: МОЗ, ЦМК ВМО, 2005. — 38 с.
12. Фізичне виховання: типова програма навчальної дисципліни для студентів вищого фармацевтичного навчального закладу та фармацевтичних факультетів вищих медичних навчальних закладів III—IV рівнів акредитації / Укладачі А.О. Аркуша, С.М. Кирильченко, Н.І. Измайлова. — Х.: Вид-во НФаУ, 2007. — 54 с.
13. Хор'яков В.А., Безугла Л.І. Модульна технологія навчання з фізичного виховання студентів ВНЗ в контексті Болонського процесу // Теорія та методика фізичного виховання. — 2007. — № 4. — С. 39—42.
14. Худолій О.М. Загальні основи теорії та методики фізичного виховання: Навч. Посібник. — Х.: «ОВС», 2007. — 406 с.: іл.
15. Гнатюк О.В. Основи здоров'я і фізична культура: підручник для I кл. / За ред. акад. С.Д. Максименко. — К.: Форум, 2003. — 127 с.: іл.

Надійшла до редакції 05.03.2008

**Кирильченко С.Н., Аркуша А.А.** Информационное обеспечение учебно-тренировочного процесса по физическому воспитанию студентов Национального фармацевтического университета.

В статье раскрыта суть информатизации высшего образования на современном этапе развития общества; приведены основные нормативно-правовые и программные документы, регламентирующие физическое воспитание студентов ВУЗов; описано информационное обеспечение всех разделов работы кафедры физического воспитания и здоровья НФаУ.

**Ключевые слова:** информатизация образования, физическое воспитание, нормативно-правовые документы, информационное обеспечение.

**Kirilchenko S.N., Arkusha A.A.** Informative providing of training process on physical education of students of national pharmaceutical university.

Essence of informatization of higher education on the modern stage of society development is exposed in the article; basic normative-legal and program papers regulating physical education of students of institutes of higher education are resulted; the informational providing of all sections of work of NFAU department of physical education and health is described.

**Keywords:** informatization of education, physical education, normative-legal documents, informational providing.